

Kettőscsillag-észlelések (június–augusztus)

Elég szép anyag jött össze erre a három hónapra annak ellenére, hogy voltak az ajánlati listában nehéz kettősök is, és az időjárás sem mindig volt kegyes hozzánk. Szeretettel üdvözölhetjük újra sorainkban régi észlelőinket: Cziniel Szabolcsot, Horváth Lászlót, és teljesen új kettőscsillag-megfigyelőként Dóczy Károlyt. Bízom benne, hogy a továbbiakban – lehetőségeik szerint – tartósan bekapcsolódnak az észlelői munkába. Külön szeretném kiemelni Papp Sándort, aki aktív változócsillag-észlelői tevékenysége mellett szakított időt arra, hogy a teljes ajánlati listát végigészlelje.

18465–0057 STF 2379 5 Aql

Horváth László (11,4 T, 28x): Könnyedén bontja, már első pillantásra látszik a kettőség. 45x: Kellemes, eltérő fényességű nyílt kettős. PA:130 körüli.

Papp Sándor (24,4 T, 70x): Nagyon könnyen bontott a nyílt, eltérő pár. Sárgásfehér és drapp. 133x: PA 120 fok és egy 11^m-s „C” társ 15’-re, PA 180-nál.

19041+1446 STF 2443 Aql

Cziniel Szabolcs (20,0 T): A látómezőben egy 8–9^m-s csillagokból álló rombusz alakzat legfényesebb csillaga. 40x-esnél ÉNy felé már sejthető a társ. 60x-osnál már bontott. Kékesfehér csillagokból álló standard, alig eltérő pár, PA 305. 100x-osnál a legszebb látvány, itt a B kissé kékesebbnek tűnik.

Papp Sándor (24,4 T, 70x): Könnyű, standard, majdnem egyenlő sárgásfehér pár. 186x: PA 315°.

Tóth Zoltán (50,8 T, 123x): Szép, alig eltérő pár a Sas É-i szárnyának végén. 9^m körüli csillagok 8”-es távolsággal bontva. A főtag sárgásfehér, társa pedig kékesfehér színű. PA 320°.

Észlelő	Észl.	Műszer
Berente Béla	4	25,0 Y
Dr. Cziniel Szabolcs	60	20,0 T
Dóczy Károly	2	12,7 L
Horváth László	3	11,4 T
Papp Sándor	11	24,4 T
Sánta Gábor	3	8,0 L
Tóth Zoltán	5	50,8 T

19206+0256 HWE 47 Aql

Berente Béla (25,0 Y, 468x): A kissé nyugtalan levegőben megnyúltság biztosan látszik. Egy órával később már nyugodtabb a kép. A két Airy-korong érinti egymást. Sárgásfehér csillagok PA 300 fokra.

Papp Sándor (24,4 T, 133x): Felbontatlan a meghatározott helyen talált csillag. 178–186–199x: Megnyúltnak tűnik a nagyítás növelése után. Végül 239x-esnél már elég egyértelműen lefűződő korongos kép. PA 315/135. Érzésem szerint tágabb a 0,4”-nél a sárgásfehér, igen szoros kettős.

Tóth Zoltán (50,8 T, 273x): Néha már érezhető, hogy megnyúlt a csillag képe PA 320°-ra. 409x: A jobb pillanatokban parányi réssel bomló kékesfehér tagok fogadnak. Szerencsém, hogy elég nyugodt az ég, különben biztosan nem bontaná, mivel S=0,5”.

19487+1149 STF 2583 π Aql

Cziniel Szabolcs (20,0 T): Kékesárga, 6^m-s főcsillag. 60x, 100x, 135x mellett társ nem látható. 200x-ossal a jobb légköri pillanatokban szépen bontott, alig eltérő, szoros kettős. PA 100.

Horváth László (11,4 T, 150x): Nagyon szoros, réssel bontott eltérő pár. A gyenge nyugodtság miatt összemosisodik a kép, de a kettőség egyértelmű. DM<1. A főcsillagot kissé narancsos, a társat kékes színűnek érzem. PA: 100 körüli.

Berente Béla (25,0 Y, 187x): Szép réssel bontott szoros kettős, aransárga csillagokkal. Kissé eltérő fényességűek PA 120 fokra. A kettőst sikerült le is fotózni:

Papp Sándor (24,4 T, 133x): Szoros, de éppen bontott a majdnem egyenlő aransárga kettős. 187x: PA: 110 fok.

19489+0545 BU 829 Aql

Papp Sándor (24,4 T, 133x): Éppen csak felismerhető az igen szoros (1"-nél szorosabb) kettős. 199x: Lefűződő, majd 239x-esnél érintkező korongos kép. Sárgás-narancs komponensek, alig eltérőek. PA 310.

Tóth Zoltán (50,8 T, 409x): Kifejezetten nehéz pár a nem tökéletesen nyugodt égen. A szögtávolságot 0,6"-re becsülöm, ráadásul 9,5^m-s tagokból áll. Úgy látszik, ma minden kettős PA 320°... Színük kékesfehér összhatást nyújt.

19540+1517 STF 2596 Aql

Horváth László (11,4 T, 150x): Bizonytalan a látvány. A pozíciószög ismeretében megnyúltság érezhető, kicsit jobb nyugodtságánál

Mélyég csodák magyar szemmel

Szentmártoni Béla (1931–1988), a mélyég-objektumok és a kettőscsillagok szerelmese, az észlelőmozgalom fáradhatatlan szervezője volt. 1947 és 1987 között volt aktív amatőr csillagász. Sokan ismerték meg az amatőr csillagászat lényegét az ő fordításain

érdemes volna újra megnézni. Nagyon szoros, eltérő pár. DM>1. Nehéz kettős ennek a műszernek.

Papp Sándor (24,4 T, 133x): Érintkező korongos kép a 2" körüli és kissé eltérőnek látszó mélysárga párról. 178x: Réssel bontott szoros kettőscsillag. PA 310 fok.

Tóth Zoltán (50,8 T, 123x): Már látni kettőségét. Szorosan a sárga főtág mellett fűződik le a társa. 273x: Szépen, 2,5"-cel bontott pár. 7^m és 9^m fényességű tagokból áll, ezért nem könnyű. PA 300°.

20015+1044 STF 2613 Aql

Berente Béla (25,0 Y, 187x): Nagyon szép standard kettős, eltérő fényességgel. Aransárga csillagok PA 350 fokra.

Papp Sándor (24,4 T, 70x): Könnyen felismerhető alapnagytáznál is a 4" körüli alig eltérő, narancsos színárnyalatú pár. 178x: PA 0–5 fok.

20027+1434 STF 2616 Aql

Berente Béla (25,0 Y, 187x): szoros, igen nagy fényességeltérésű kettős, réssel bontva. A főcsillag narancssárga színű, a társa PA 270 fokra látszik.

Papp Sándor (24,4 T, 133x): Felismerhető a halvány társ. 199x: Erősen eltérő, emellett még szorosnak is mondható nehéz pár. Sárgás-narancs főcsillaggal. PA 270 fok.

Tóth Zoltán (50,8 T, 123x): Eltérő és viszonylag szoros objektum, mégis könnyedén bontja. A Ny-ra lévő kék kíséző kb. 3^m-val lehet halványabb a mélysárga, 7^m körüli főkomponensnél. S=3,0".

Berente Béla

keresztül. A kötetben amatőrtársai emlékezőnek vissza mozgalmunk kiemelkedő alakjára, az Albireo c. kiadvány alapítójára. A 196 oldalas emlékkötetet, melyben gazdag bibliográfiát is találunk, Sragner Márta állította össze. A kiadvány megrendelhető az MCSE-től, ill. megvásárolható a Polaris Csillagvizsgálóban. Ára 1000 Ft.

Kispesti üstökösfőzés

A Magyar Csillagászati Egyesület tagjaként vehettem részt a Kispesti Ifjúsági Önkormányzat (KIFŐ) által szervezett vetélkedőn, melyre május 18-án 15 órakor került sor.

Az első részben a pekingi olimpiával kapcsolatban kellett kitölteni egy totót, a második részben pedig a Csillagászat Nemzetközi Éve alkalmából három témakörből választva lehetett egy alkotást leadni: Bolygók, Galileo Galilei, ill. Földönkívüli lény. Sok ötletes mű közül választhatott a KIFŐ csapata. Az első fordulóban 70-en vettek részt 9 általános iskolából, és sajnos csak 6-an a szakközépiskolából, és a második forduló már közös munkát, és több időt igényelt, ezért már csak 28 alkotás érkezett az általános iskolából, és egyetlen egy a középiskolából.

A díjakhoz szükséges anyagi hátteret a Kispesti Önkormányzat nyújtotta, az MCSE jóvoltából értékes kiadványok kerültek kiosztásra. A Budapesti Távcso Centrum planiszférát ajánlott fel. Az eredményhirdetés előtt Jakab Márk adta elő Vajda János Remény című versét.

A díjkiosztás után üstökösfőzés következett a háztartásban fellelhető alapanyagokból. A jelenlévő kb. 50 gyermek izgatottan várta a felajánlott díjakat, és az üstökösfőzést. Megtanulták, hogy az üstököst piszkos hógolyónak nevezik, csillogott-villogott a kezükben... és hogy a csillagászat sokkal közelebb állhat hozzájuk, mint, ahogy korábban gondolták!

Zsiros Mariann

